C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-56/26 Judecătoria Orhei, sediul Central
Nr.PIGD 1-25082685-03-21rji-23012026 Judecător: Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

02 iulie 2026 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele completului, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul Directorului interimar al Penitenciarului nr. 18 Brănești, Mihail Balaban declarat împotriva încheierii judecătoriei Orhei, sediul Central din 02 decembrie 2025 emisă în cadrul examinării plângerii condamnatului **Șarban Dmitri** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Ținând cont de argumentele invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 17 septembrie 2025, în Judecătoriei Orhei, sediul Central, conform încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Central nr. 21 ji-106/2025 din 12 august 2025 de declinare a competenței teritoriale, a parvenit, plângerea condamnatului Șarban Dmitri, împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.11 Bălți, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a

Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În plângerea depusă s-a invocat faptul că, în timpul ispășirii pedepsei cu închisoare în Penitenciarul nr.11 Bălți, s-a deținut în condiții inumane, celulele fiind supraaglomerate, cu condiții igienice și sanitare rele.

În ședința de judecată, condamnatul Șarban Dmitri, participând prin intermediul videoconferinței a susținut plângerea sa, concretizându-și cerințele, invocând și condițiile de detenție precare din Penitenciarul nr. 18 Brănești, în care se deține la moment, solicitând admiterea cererii și invocând faptul că starea condițiilor de detenție până la momentul nu s-au îmbunătățit.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 02 decembrie 2025 s-a admis plângerea condamnatului Șarban Dmitri împotriva administrației instituțiilor penitenciare, Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.18 Brănești, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

S-a constatat faptul că, condamnatul Șarban Dmitri, născut la 28.10.2001, a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.18 Brănești perioada continuă de la 15 august 2022 până la 03 noiembrie 2025, pe o perioadă totală de 1177 (o mie o sută șaptezeci și șapte) zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Șarban Dmitri, născut la 28.10.2001, cu 117 (o sută șaptesprezece) zile, pentru perioada de 1177 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.18 Brănești, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privința perioadei de 7 (șapte) zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (5) Cod procedură penală (din perioada de 1177 zile și care nu a putut fi împărțită la 10), ce nu a putut fi redusă, instanța de judecată a considerat oportun să explice condamnatului Șarban Dmitri că, urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă cerere privitor la condițiile de detenție.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs Directorul interimar al Penitenciarului nr. 18 Brănești, Mihail Balaban, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central Orhei-Penal din 02 decembrie 2025, emisă la plângerea condamnatului Şarban Dmitri cu pronunţarea

unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Șarban Dmitri, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenție cu reducerea pedepsei, să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat următoarele aspecte:

- prin materialele prezentate de Penitenciarul nr.l8-Brăneşti, s-a solicitat respingerea acţiunii condamnatului ca neîntemeiată şi nefondată, din considerentele că în perioada deţinerii în Penitenciarului nr. 11 Bălți și nr.18-Brăneşti acesta n-a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, concluzionându-se că acestea nu pot fi calificate ca inumane şi degradante, adică contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

- la examinarea plângerii adresate de condamnatul Șarban Dmitri, privind condiţiile precare de detenţie din Penitenciarului nr. 11 Bălți și nr. 18-Brăneşti, în care a fost deținut, instanţa de judecată n-a luat în considerare particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, aceasta fiind examinată prin prisma condiţiilor generale din instituțiile penitenciare conform datelor din Rapoartele anuale pentru anul 2017 - 2023 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane, precum şi pe practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele contra Moldovei, făcând referire la cauza Mozer c. R. Moldova şi Rusiei din 23.02.2016; cauza Rotaru c. Moldovei din 15.02.2011; cauza Ciorap c. Moldovei din 19.06.2007, precum şi alte rapoarte ale organizaţiilor naţionale şi internaţionale ce ţin de acest aspect.

- deşi remediul naţional de constatare a condiţiilor de detenţie a fost implementat din 01 ianuarie 2019, totuşi, persoanele care se considerau vătămate în drepturi prin deţinerea în condiţii contrare art.3 CEDO până la data intrării în vigoare a remediului respectiv, aveau posibilitatea de a înainta cerere în instanţa naţionale în procedură civilă pentru obţinerea despăgubirilor de rigoare sau de a înainta cereri către Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Mai mult decât atât, Spinei Grigore, pe parcursul deţinerii în instituţia penitenciară, acesta n-a adresat plângeri în adresa administraţie penitenciarelor prin care să invoce dezacordul faţă de condiţiile de detenţie.

- condamnatului Șarban Dmitri, i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr. 11-Bălţi şi Penitenciarul nr.18- Brăneşti, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

- penitenciarul nr.l8-Brăneşti nu a fost stabilit ca instituţie penitenciară, luând în calcul rapoartele naţionale şi internaţionale cât şi a practicii CEDO, în care condiţiile de detenţie contravin prevederilor art.3 CEDO.

Conform prevederilor art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Referință, până la data examinării cauzei, nu a parvenit.

Verificând cererea de recurs înaintată de administrația Penitenciarului nr. 18 Brănești în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează că, judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Șarban Dmitri împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26 mai 2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude că, judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui

Șarban Dmitri în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în penitenciarul nr. 11 Bălți și nt. 18 Brănești în perioada 15 august 2022 până la 03 noiembrie 2025, pe o perioadă totală de 1177 (o mie o sută șaptezeci și șapte) zile, în calitate de condamnat.

Potrivit plângerii înaintate, s-a menționat supraaglomerarea în sectoarele de trai, nefiind respectat minimul de 4 mp pentru fiecare deţinut, în toate sectoarele de trai, practic nu se respectă normele elementare de igienă și sanitare, condamnatul considerând că drepturile sale i-au fost grav încălcate, ce conform precedentului judiciar al CtEDO, reprezintă o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO.

Deși administrația Instituțiilor penitenciare vizate (nr.11 Bălți și nr. 18 Brănești) în rapoartele prezentate au descris ca fiind bune, accesibile pentru deținuți condițiile de detenție, totuși Colegiul penal relevă faptul, că judecătorul de instrucție obiectiv a constatat că, Șarban Dmitri, s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr.18 Brănești în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO, în acest sens relevant reținând Raportul anual pentru anul 2017 şi 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului în care s-a făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Totodată, instanța just a menționat că la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în considerație doar criteriile principale cum ar fi: suprafața ce revine fiecărui deţinut, condiţii sanitare, dar şi sistemul de canalizație, cantitatea şi calitatea hranei, accesul la servici medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din RM nu ating un prag minim de suficiență.

Totodată reieșind din situația descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cu referire la celelalte alegații ale condamnatului referitor la condițiile sanitare și igienice, sistemul de canalizație și aerisire, alimentația, accesul la apă potabilă, probele anexate la raport nu combat argumentele condamnatului Șarban Dmitri, iar ca urmare just s-a concluzionat că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul

pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.18 Brănești, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Relevant de instanța de fond la emiterea soluției de admitere a plângerii condamnatului Șarban Dmitri s-a ținut cont de faptul, că în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, inclusiv Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.18 Brănești, sunt într-o stare deplorabilă și sunt calificate ca condiții inumane și degradante.

Mai mult, în susținerea temeiniciei plângerii depuse de Șarban Dmitri, judecătorul de instrucție obiectiv s-a axat asupra raportului privind vizita preventivă în Penitenciarul nr.18 Brănești, a Avocatului Poporului (Ombudsmanul), din 31.07.2019 aprobat la 05.08.2019, și raportul Consiliului pentru prevenirea torturii (CPT), din 11.02.2020, privind vizita de monitorizare la Penitenciarul nr.18, potrivit cărui cu referire la condițiile de detenție, s-au reținut condiții precare de detenție, și anume suprapopularea penitenciarului, condiții deplorabile din boxa pentru refuzul de hrană, și lipsa personalului medical specializat în instituția penitenciară.

Colegiul penal va rămâne solidar cu soluția adoptată de instanța de fond și prin prisma faptului, că ce ține de raportul prezentat de administrația instituției penitenciare nr. 18 Brănești s-a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulele în care a fost deținut Șarban Dmitri, din care reiese suprafața de sub limita minimă de 4 m2, per deținut, nefiind probată și respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare (art.4733 alin. (2) din CPP), subsecvent, reținându-se relevant și faptul, că, alegațiile reprezentatului

Penitenciarului nr.18 la aceste aspecte, sunt declarative și lipsite de suport probatoriu.

În acest context, Colegiul penal, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituțiilor penitenciare consemnată în rapoartele anexate la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, Colegiul penal consideră, că judecătorul de instrucție just a stabilit că, pe parcursul perioadei vizate Șarban Dmitri a ispășit pedeapsa în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr. 18 Brănești, unde dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul, au depășit relativ semnificativ, nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii în celule cu nerespectarea normei spațiului locativ, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Respectiv, Colegiul penal, la fel, ca și judecătorul de instrucție consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat Șarban Dmitri, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr.18 Brănești, în perioada vizată au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

Totodată, la caz judecătorul de instrucție just a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, și anume 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr. 18 Brănești, care în opinia Colegiului este un echitabilă.

Cu referire la alegațiile recurentului expuse în cererea de recurs Colegiul penal menționează că judecătorul de instrucție just a supus examinării alegaţiile condamnatului Șarban Dmitri ce vizează pretinsele condiţii inumane şi degradante de detenţie din Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr.18 Brăneşti pentru perioada15 august 2022 până la 03 noiembrie 2025 pe o perioadă totală de 1177 zile, pedeapsa definitivă ispășită de condamnat fiind redusă cu 117 zile.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs conchide că, cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, iar temei de casare a încheierii nu s-a stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Respinge ca nefondat recursul Directorului interimar al Penitenciarului nr. 18 Brănești, Mihail Balaban declarat împotriva încheierii judecătoriei Orhei, sediul Central din 02 decembrie 2025 emisă în cadrul examinării plângerii condamnatului **Șarban Dmitri** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache